

Interview. Duitse ambassadeur Rüdiger Lüdeking over herdenking van Slag om Passendale

'Er is niks esthetisch aan oorlog'

De herdenking van de Slag om Passendale kreeg al heel wat kritiek te verduren. Ook Rüdiger Lüdeking, de Duitse ambassadeur in België, stelt zich vragen bij de 'verfraaiing' van de veldslag.

KOEN VIDAL

Daags na de herdenking van de honderdste verjaardag van de Slag om Passendale publiceerde *De Morgen* een editoriaal waarin kritiek werd geleverd op de pompeuze herdenking die soms meer aan een viering deed denken en de oorlogsgruwel leek te verhullen. "Voor het vaderland sterven krijgt iets glorieus... waar geësthetiseerd wordt, wordt verschoond."

Ook historica Sophie De Schaepdrijver en Piet Chielens, coördinator van het In Flanders Fields Museum, waren kritisch; onder meer omdat Duitsland slechts een marginale plaats toebedeeld kreeg tijdens de plechtigheid.

Opmerkelijk is dat ook Rüdiger Lüdeking, de Duitse ambassadeur in België, via Twitter reageert op de kritiek en eveneens vragen stelt bij de verfraaiing van de herdenking. "Geen esthetisering van oorlogsgruwel. Leidt aandacht af van ware opgave. Europa is vredesproject, moet zich verenigen."

In een gesprek met *De Morgen* hoedt ambassadeur Lüdeking zich voor een polemieek. Wel maakt hij duidelijk dat Duitsland zijn eigen visie heeft op oorlogsherdenkingen. "Onze houding ten aanzien van de herdenking van Passendale is heel anders dan die van Groot-Brittannië en België. Wij zijn ons zeer goed bewust van het lijden dat wij tijdens de twee wereldoorlogen hebben veroorzaakt en daarom kiezen wij voor een low key aanpak. Maar tegelijk willen wij onderlijnen dat de vele honderdduizenden Duitse slachtoffers wel degelijk ook slachtoffers waren van een krankzinnige oorloglogica. Het is goed om ook dat te herinneren. Wij zijn alle

'Onze houding ten aanzien van de herdenking is heel anders dan die van Groot-Brittannië en België'

► De Duitse ambassadeur Rüdiger Lüdeking: 'Ook de Duitse soldaten waren slachtoffer van een krankzinnige oorloglogica'.

© ALEXANDER D'HIET

slachtoffers van die oorlog iets heel belangrijks verschuldigd: we moeten er alles aan doen om de vrede te bewaren en oorlog te voorkomen."

U waarschuwt voor het omzetten van een oorlogsherdenking in een historische show. Wat zijn volgens u daarvan de gevaren?

"De Slag om Passendale leert ons hoe gruwelijk een oorlog kan zijn en doet ons inzien dat het voor militaire leiders ontoelaatbaar is om tijdens een oorlog geen rekening te houden met menselijke verliezen. Het is belangrijk dat we nooit de indruk creëren dat er iets esthetisch is aan oorlog. Duitsland is zeer gevoelig voor dat punt en dat is ook een van de redenen waarom wij zo'n

herdenking eerder gereserveerd aanpakken. Duitsland heeft namelijk slechte ervaringen met de glorificatie van oorlogsgebeurtenissen. Zo hebben we elk jaar in november een rouwdag voor alle slachtoffers van oorlog en geweld. Ook tijdens WO II hadden we al een soortgelijke rouwdag. Maar de nazi's misbruikten dat moment om er een heldendag van te maken en aan propaganda te doen. Zo probeerden ze een mythe te creëren rond de Slag om Langenmarck: dat was een gevecht tijdens de Eerste Wereldoorlog waarbij Duitse studenten zonder enige voorbereiding in de vuurlinie werden gestuurd. Honderden van hen kwamen daarbij om het leven. De nazi's maakten een glorie-moment van Langenmarck. Zo'n aanpak is ontoelaatbaar. Oorlog is verschrikkelijk."

Zou een oorlogsherdenking een moment van Europese eenheid kunnen zijn?

"Ik wil eerst duidelijk maken dat ook de Duitse buitenlandminister aanwezig was in Passendale. De herdenking was niet exclusief gericht op Groot-Brittannië, wel was het evenement vooral gericht op een Brits publiek. Maar het is inderdaad wel zo dat de herdenking van Passendale belangrijk is voor alle Europese landen. We moeten diegenen herdenken die in de oorlog gebleven zijn. Aan beide kanten deelden de soldaten hetzelfde lot. Ze vochten allemaal in gruwelijke omstandigheden. En we mogen ook niet vergeten dat iedere soldaat in de eerste plaats vrede wou. Denk aan het Kerstbestand van 1914 waarbij geallieerde en Duitse soldaten verbroederden en een partijtje voetbal speelden, tot groot ongenoegen van hun militaire bevelhebbers.

"Dat is een van de essentiële lessen die Duitsland uit de twee wereldoorlogen heeft geleerd en die nog steeds bepalend zijn voor ons buitenlandbeleid. De Europese eenmaking, die na de Tweede Wereldoorlog begon, is in de eerste plaats een politiek project. Het gaat om het behoud van een blijvende vrede op ons continent. Wij willen geen Duits Europa, maar een Europees Duitsland. Bovendien kunnen de Europese staten alleen gezamenlijk in de geglobaliseerde wereld invloed uitoefenen."

Italië neemt schip ngo in beslag

REMY AMKREUTZ

De Italiaanse kustwacht heeft voor de kust van het eiland Lampedusa een schip van een Duitse ngo in beslag genomen.

Jugend Rettet heeft, net als onder meer Artsen Zonder Grenzen, een Italiaanse gedragscode voor ngo's die migranten en vluchtelingen redden niet ondertekend. Zij mogen wellicht geen opvarenden meer afzetten in Italië.

Het schip werd in de nacht van dinsdag op woensdag door motorboten van de Italiaanse kustwacht tegengehouden en naar de haven van Lampedusa gebracht. Terwijl de commandant van het schip lang werd ondervraagd, werd het schip doorzocht. Uiteindelijk werden twee Syrische vluchtelingen naar een opvangcentrum overgebracht.

"Onze bemanning is niet gearresteerd", zo liet de ngo op Twitter verstaan. "Het ging om een standaardprocedure." Volgens *La Repubblica* kwam de controle van het schip tot stand op vraag van het gerecht van Trapani, een plaats in het westen van Sicilië. Justitie onderzoekt er al enkele maanden of de ngo mensensmokkelaars helpt, bijvoorbeeld door de positie van hun schepen door te geven. Volgens de krant wordt Jugend Rettet verdacht van het faciliteren van "illegale immigratie".

Promo's vergelijken?

Geldig t.e.m. 5/8/2017.

Hoef niet. Wij doen dat elke dag voor u. Indien nodig verlagen we onze prijs. **Zo garanderen we u de laagste prijzen.**

Cara
pils 50 cl

Onze prijs was al de laagste

0,94 €/L
0,468 €

Bier met liefde gebrouwen, drink je met verstand

Boni Selection
braambessen 125 g
Herkomst: België/Nederland.

Versmarkt

Reactie promo concurrent

12,80 €/kg
1,60 €

Reactie promo concurrent

Everyday
kipfilet ±1 kg
(Beenhouwerij)

5,39 €/kg

colruyt laagste prijzen